

Ikääntyneiden pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli

Palvelusetelin arvo ja arvon määräytymisen periaatteet

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvo määräytyy tuloperusteisesti seuraavan taulukon mukaan.

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvotaulukko 01.01.2023 alkaen:

Asiakkaan nettotulot	Palvelusetelin arvo € / vrk
alle 1000	142,02
1000 - 1119	135,75
1200 - 1399	127,40
1400 - 1599	119,04
1600 - 1799	110,69
1800 - 1999	102,34
2000 - 2199	93,99
2200 - 2399	85,63
2400 - 2599	77,28
2600 - 2799	68,92
2800 - 2999	60,57
3000 - 3199	52,21
3200 - 3399	43,86
3400 - 3599	35,51
3600 - 3799	27,15
3800 - 3999	18,80
4000 - 4199	10,44
4200 tai yli	4,17

Palvelusetelin arvoa määriteltäessä tuloina otetaan huomioon asiakkaan jatkuvat ja säännölliset nettotulot: ansio- ja pääomatulot, metsätulot, eläkkeet ja niihin rinnastettavat jatkuvat etuudet.

Arvotaulukosta poiketen rintamaveteraaneille voidaan myöntää palveluseteli, jonka arvo kattaa ympärivuorokautisesta palveluasumisesta aiheutuneet kustannukset rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (54/2019) mukaisesti.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin arvo on kiinteäärarvoinen 167 euroa/vrk.

Palveluseteliä voidaan käyttää omaishoidon lakisääteisten vapaavuorokausien korvaamiseen. Yksi lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli vastaa yhtä omaishoidon vapaavuorokautta.

Yleistä ikääntyneiden pitkäaikaisen ja lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelistä

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli on vaihtoehto asiakkaalle, joka ei muistisairauden tai muiden toimintakyvyn rajoitteiden vuoksi enää selviydy kotona sinne järjestettävien palveluiden turvin. Asiakkaan avuntarve on säännöllistä ja toistuvaa siten, että hän tarvitsee jatkuvaa yhtämittaista ympärivuorokautista hoivaa, huolenpitoa ja valvontaa. Asiakkaalla on muistisairaus tai/ja sairauksista johtuvia fyysisiä toimintakyvyn rajoitteita. Lisäksi asiakkaalla voi olla sairauksista johtuvia psyykkisiä, sosiaalisia ja/tai turvallisuuteen liittyviä ongelmia.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautinen palveluasumisen palveluseteli on vaihtoehto asiakkaalle, jonka toimintakyky on alentunut sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella ja hän tarvitsee tukea kotona asumiseen. Palveluseteli voidaan myöntää omaishoidettaville omaishoitajien lakisääteisten vapaavuorokausien mahdollistamiseksi ja myös omaistaan ilman omaishoidon tukea hoitavien jaksamisen tukemiseksi. Omaishoidon lakisääteisissä vapaavuorokausissa palveluseteli on vaihtoehto omaishoidon lakisääteiselle vapaalle siten, että yksi palveluseteli vastaa yhtä omaishoidon tuen lakisääteistä vapaavuorokautta.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tavoitteena on kotona asuvan asiakkaan omatoimisuuden ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen siten, että asiakas pystyy asumaan omassa kodissaan mahdollisimman pitkään omaishoitajan, läheisten ja kotihoidon palveluiden turvin.

Tavallisen, ei-ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaille voidaan myöntää kotihoidon palveluseteli.

Nykytila hyvinvointialueella

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli

Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Lohjalla on ollut käytössä ikääntyneille tehostetun palveluasumisen seteli. Jatkossa setelistä käytetään sosiaalihuoltolain uudistuksen (Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 790/2022) mukaisesti nimeä pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli. Lisäksi Lohjalla on ollut käytössä palveluasumisen seteli (ei ympärivuorokautinen), mutta siinä ei ole ollut asiakkaita vuonna 2022.

Palveluseteli on ollut käytössä Espoossa noin 70 asiakkaalla, Kauniaisissa yhdellä, Kirkkonummella yhdellä ja Lohjalla kahdella asiakkaalla. Palvelusetelin arvo on määräytynyt tulosidonnaisesti seuraavien arvojen mukaisesti:

Kauniainen ja Kirkkonummi: min. 3,29 – maks. 98,60 euroa/vrk

Espoo min. 3,45 – maks.117,37 euroa/vrk

Lohja min. 67 – maks. 96 euroa/vrk

Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen tuottajaksi on ilmoittautunut useita palveluntuottajia. Palveluseteliasiakkaita on noin 29 hoivakodissa, joista suurin osa sijaitsee Espoossa ja muutama Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ulkopuolella.

Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen ja omaishoidon vapaan palveluseteli

Espoossa ikääntyneiden lyhytaikainen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteli (ent. Lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen palveluseteli) on ollut käytössä ainoana kuntana Länsi-Uudenmaan alueella. Palvelusetelin arvo on ollut Espoossa 137 euroa/vrk. Palveluseteliä on voinut käyttää myös vaihtoehtona omaishoidon lakisääteisten vapaapäiville, jolloin sen arvo on ollut 147euroa/vrk.

Espoossa lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palvelusetelin käyttäjäasiakkaita on vuonna 2021 ollut noin 23. Myönnettyjä hoivavuorokausia on ollut yhteensä noin 500, joista 300 vrk on ollut omaishoidon lakisääteisiä vapaapäiviä.

Lohjalla on ollut käytössä omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikaiseen hoitoon omaishoidon vapaiden palveluseteli, jota on myönnetty myös tehostettuun palveluasumiseen. Palvelusetelin arvo on ollut tehostetussa palveluasumisessa 140 euroa/vrk. Palveluseteliä on myönnetty 34 asiakkaalle ja toteutunut käyttö on ollut yhteensä 278 vrk vuonna 2021.

Karviaisen perusturvakuntayhtymässä on ollut käytössä omaishoidon lakisääteisten vapaiden aikaisen hoidossa omaishoidon vapaiden palveluseteli, jota on myönnetty tehostettuun palveluasumiseen. Palvelusetelin arvo on ollut 110 euroa/vrk 31.7.2022 asti ja 1.8.2022 alkaen 150 euroa/vrk. Palveluseteliä on myönnetty noin 20 asiakkaalle.

Omaishoidon lakisääteisissä vapaisiin palveluseteliä on voinut saada enintään 3 vrk/kk.

Arvon määrittelyn perusteet

Palvelusetelien arvonmäärittelyn perusteena on tavoite lisätä palvelusetelin käyttöä tosiasiallisena vaihtoehtona asiakkaalle. Työryhmä on määrittänyt palvelusetelin arvon palvelussa tällä hetkellä käytössä olevien palvelusetelien arvojen mukaan, sekä huomionnut palvelualueen talouden ja markkinoiden kustannuskehityksen mukaan lukien vanhuspalvelulain mukaisen henkilöstömitoituksen muutoksen aiheuttamat kustannuslisäykset. Työryhmä on todennut, että palvelujen tuottaminen ikääntyneiden palveluissa palvelusetelillä on kustannustehokas vaihtoehto muulla tavalla tuotetulle palvelulle.